

Informace ze zdravotnictví Jihomoravského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Brno
29.7.2004

16

Lékařská péče v Jihomoravském kraji v roce 2003

Podkladem pro zpracování dat o činnosti lékařských zařízení je roční výkaz A (MZ) 1-01, který vyplňují všechna zařízení lékařské péče, tj. lékárny, ústavní lékárny, výdejny zdravotnických prostředků, státní i nestátní, bez ohledu na jejich zřizovatele. Počet zaměstnanců je čerpán z ročního výkazu o evidenčním počtu zaměstnanců a zaměstnavatelů E (MZ) 4-01. Výkazy jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice, který byl uveřejněn ve Sbírce zákonů ČR formou vyhlášky č. 470/2002 Sb. a její samostatné přílohy č. 2, částka 163 ze dne 19.11.2002. Program byl sestaven v souladu se zákonem o státní statistické službě, č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Lékařská zařízení v kraji a jejich personální zajištění

Koncem roku 2003 měli obyvatelé kraje k dispozici podle Registru zdravotnických zařízení (dále RZZ) 265 lékáren, z toho 65 na odloučených pracovištích, a 15 výdejen zdravotnických prostředků, 14 v Brně a jednu v Hodoníně. Během roku 2003 byly 23 lékárny ukončeny a 27 nových lékáren zahájilo činnost. Převážná část lékáren náleží do nestátního sektoru (97,7 %). Jedna lékárna patří mezi zdravotnická zařízení rezortu obrany, ostatní lékárny jsou v rezortu zdravotnictví, kde zřizovatelem je fyzická osoba (131 lékárna), jiná právnická osoba (119 lékáren a 1 ústavní), Ministerstvo zdravotnictví a kraj (po 5 ústavních lékárnách) a církev (3 lékárny). Na jednu lékárnu v kraji připadá 4 236 obyvatel (4 298 v roce 2002), nejméně v okresech Brno-město (3 588) a Hodonín (3 676), nejvíce v okrese Znojmo (6 713), kde je ale také nejvíce zaměstnanců v jedné lékárně, viz dále.

V lékárnách pracovalo ke konci roku 1 677,32 zaměstnanců včetně smluvních (10,53), z toho bylo 675,59 farmaceutů (v tom 9,23 smluvních) a 593,13 farmaceutických laborantů (v tom 1,30 smluvních). Pracovníci jsou vždy uváděni v tzv. přepočteném počtu, což je součet úvazků; údaje zahrnují všechny pracovníky, tedy i zaměstnavatele, kteří sami v lékárně pracují. Smluvní pracovníci poskytují v zařízení zdravotní péči, nepatří do evidenčního počtu pracovníků, pracují na dohodu, na smlouvu o dílo nebo jako spolupracující rodinní příslušníci. Proti roku 2002 vzrostl evidenční počet zaměstnanců lékáren o 35,76 (farmaceuti 16,15, farmaceutičtí laboranti 12,61, ostatní 7,00), počet smluvních pracovníků se zvýšil o 2,18 (farmaceuti 0,88, farmaceutičtí laboranti 1,30). V přepočtu na jednu lékárnu v kraji připadá průměrně 8,39 zaměstnanců, v tom 3,38 farmaceutů, 2,97 farmaceutických laborantů a 2,04 ostatních zaměstnanců. Nejvíce zaměstnanců v jedné lékárně je v okresech Znojmo (9,85) a Brno-město (9,69), nejméně v okrese Brno-venkov (6,09). V roce 2002 pracovalo v jedné lékárně v průměru o 0,13 více farmaceutů, o 0,12

více farmaceutických laborantů a o 0,10 více ostatních pracovníků. Znamená to, že v roce 2003 přibýly lékárny, vzrostl i celkový počet zaměstnanců, ale relativní počet zaměstnanců připadající na jednu lékárnu se ve všech kategoriích snížil. Výkaz o evidenčním počtu zaměstnanců a zaměstnavatelů E (MZ) 4-01 vyplňují samostatně právní subjekty a jejich začleněná zařízení, v jejichž počtu jsou zahrnuti také zaměstnanci odloučených pracovišť, proto je průměrný počet zaměstnanců přepočten na lékárny bez odloučených pracovišť.

Počet výdejen zdravotnických prostředků se proti roku 2002 snížil o jednu, tři výdejny ukončily činnost a dvě nové vznikly. Zřizovatelem je fyzická nebo právnická osoba (po 7 výdejních) a církev (1 výdejna). V 15 výdejních zdravotnických prostředků pracovalo celkem 61,95 zaměstnanců, v tom 55,95 technicko-hospodářských pracovníků, 4,00 dělníků a provozních pracovníků a 2,00 pomocných zdravotnických pracovníků. V roce 2002 měly výdejny o 2,52 zaměstnanců méně. Ve výdejních nepracoval žádný smluvní pracovník (0,42 farmaceuta v roce 2002).

Lékárenská zařízení k 31.12.2003

Území	Lékárny ¹⁾ vč. odloučených pracovišť	z toho odloučená pracoviště	Výdejny zdravotnických prostředků ¹⁾	Počet obyvatel ²⁾ na 1 lékárnu vč. odloučených pracovišť		Počet receptů nebo poukazů na 1 obyvatele ³⁾
				2003	index 2003/2002 (v %)	
Blansko	25	7	-	4 305	100,2	11,6
Brno-město	103	16	14	3 588	95,9	13,3
Brno-venkov	30	6	-	5 442	97,9	7,1
Břeclav	30	10	-	4 102	103,2	9,1
Hodonín	43	17	1	3 676	102,0	9,6
Vyškov	17	5	-	5 109	100,3	8,6
Znojmo	17	4	-	6 713	94,2	8,6
Jihomoravský kraj	265	65	15	4 236	98,6	10,4

¹⁾ Lékárny a výdejny zdravotnických prostředků z Registru zdravotnických zařízení (RZZ)

²⁾ ČSÚ, počet obyvatel k 31.12.2003

³⁾ ČSÚ, počet obyvatel k 1.7.2003

Personální zajištění lékáren k 31.12.2003

Území	Počet zaměstnanců ¹⁾ v jedné lékárně ²⁾							
	farmaceuti		farmaceutičtí laboranti		ostatní		celkem	
	2003	index 03/02 (v %)	2003	index 03/02 (v %)	2003	index 03/02 (v %)	2003	index 03/02 (v %)
Blansko	2,91	91,8	2,75	101,6	1,71	95,7	7,36	96,2
Brno-město	4,04	88,2	3,52	88,6	2,14	91,5	9,69	89,1
Brno-venkov	2,70	108,9	2,15	100,9	1,25	96,7	6,09	103,3
Břeclav	2,87	104,9	1,99	104,1	1,83	100,0	6,69	103,3
Hodonín	2,63	104,1	2,54	101,9	2,26	106,8	7,43	104,2
Vyškov	3,02	109,3	2,89	104,5	2,47	109,0	8,39	107,5
Znojmo	3,48	104,2	3,51	102,1	2,86	83,6	9,85	96,6
Jihomoravský kraj	3,38	96,3	2,97	96,0	2,04	95,6	8,39	96,0

¹⁾ Součet úvazků (včetně smluvních); údaje zahrnují všechny pracovníky, tedy i zaměstnavatele, kteří sami v lékárně pracují

²⁾ Lékárny z Registru zdravotnických zařízení (RZZ)

Činnost lékáren

Následující údaje jsou čerpány z ročních výkazů o činnosti lékáren, vztahují se tedy jen na ty lékárny, které vyplnily a odevzdaly výkaz. Návratnost výkazů dosáhla 98,5 %. Všechny ukazatele jsou přepočítávány na počet lékáren bez odloučených pracovišť, neboť výkaz vyplňují lékárny - právní subjekty nebo začleněná zařízení - také za svoje odloučená pracoviště.

V tabulkách „Průměrná činnost jedné lékárny“ je uveden průměrný počet receptů, poukazů, žádanek a objednávek na léčiva a na zdravotnické prostředky přijatý a zpracovaný jednou lékárnou. Na jednu lékárnu v kraji připadá průměrně 56 938 receptů, 1 229 poukazů, 1 159 žádanek od zdravotnických zařízení na léčiva a 267 žádanek na zdravotnické prostředky, 100 objednávek od ostatních odběratelů na léčiva a 16 objednávek na zdravotnické prostředky.

Proti roku 2002 vzrostl celkový počet receptů o 1,4 %, poukazů o 6,8 %, žádanek na léčiva o 5,3 %, objednávek na léčiva o 13,1 % a objednávek na zdravotnické prostředky o 14,2 %. Počet žádanek od zdravotnických zařízení na zdravotnické prostředky poklesl na 35,3 % roku 2002, přičemž situace v jednotlivých okresech je diametrálně odlišná, od plus 75,7 % v okrese Břeclav po minus 75,9 % v okrese Brno-venkov. Důvod je ryze administrativní, závisí od počtu položek na jedné žádance, což se odvíjí od momentální finanční situace zdravotnického zařízení a výhodnosti nabídek výrobců (dále viz Tržby).

Na jednoho obyvatele v kraji připadá průměrně 10,4 receptu nebo poukazu, nejvíce v okresech Brno-město (13,3) a Blansko (11,6), nejméně v okrese Brno-venkov (7,1).

Zdravotní pojišťovny se podílely na proplácení 92 % receptů a 96,5 % poukazů. Proti roku 2002 vzrostl počet receptů hrazených pacienty o 4,9 % a počet poukazů hrazených pacienty klesl o 11 %.

Průměrná činnost jedné lékárny měřená počtem receptů a poukazů

Území	Recepty			Poukazy		
	počet na 1 lékárně ¹⁾	index 03/02 (v %)	% pro zdrav. pojišťovny	počet na 1 lékárně ¹⁾	index 03/02 (v %)	% pro zdrav. pojišťovny
Blansko	67 806	98,6	94,2	1 518	98,9	97,8
Brno-město	54 204	103,5	93,1	1 070	115,9	98,0
Brno-venkov	48 711	101,0	91,8	1 308	98,4	97,0
Břeclav	57 842	97,1	87,4	1 334	93,5	92,0
Hodonín	54 980	102,5	88,8	1 156	105,1	92,5
Vyškov	60 843	100,6	91,9	1 454	101,6	97,8
Znojmo	74 304	99,5	94,2	1 563	119,8	98,1
Jihomoravský kraj	56 938	101,4	92,0	1 229	106,8	96,5

¹⁾ Lékárny, které odevzdaly vyplněný roční výkaz o činnosti

Průměrná činnost jedné lékárny měřená počtem žádanek na léčiva a na zdravotnické prostředky

Území	Žádanky od zdravotnických zařízení			
	na léčiva		na zdravotnické prostředky	
	počet na 1 lékárně ¹⁾	index 2003/2002 (v %)	počet na 1 lékárně ¹⁾	index 2003/2002 (v %)
Blansko	626	128,7	36	84,6
Brno-město	1 836	104,1	346	24,1
Brno-venkov	121	97,1	55	102,4
Břeclav	366	116,8	63	175,7
Hodonín	937	99,1	195	51,6
Vyškov	1 106	114,4	1 205	123,8
Znojmo	757	104,8	12	68,3
Jihomoravský kraj	1 159	105,3	267	35,3

¹⁾ Lékárny, které odevzdaly vyplněný roční výkaz o činnosti

Průměrná činnost jedné lékárny měřená počtem objednávek na léčiva a na zdravotnické prostředky

Území	Objednávky od ostatních odběratelů			
	na léčiva		na zdravotnické prostředky	
	počet na 1 lékárnu ¹⁾	index 2003/2002 (v %)	počet na 1 lékárnu ¹⁾	index 2003/2002 (v %)
Blansko	123	94,5	25	67,6
Brno-město	109	115,1	14	122,1
Brno-venkov	51	92,3	12	159,3
Břeclav	211	135,7	30	172,0
Hodonín	44	96,4	9	117,8
Vyškov	95	103,3	22	85,5
Znojmo	46	161,4	6	228,6
Jihomoravský kraj	100	113,1	16	114,2

¹⁾ Lékárny, které odevzdaly vyplněný roční výkaz o činnosti

Recepty a poukazy zcela hrazené pacienty

Území	Recepty hrazené pacienty			Poukazy hrazené pacienty		
	počet na 1 lékárnu ¹⁾	% všech receptů	index 03/02 (v %)	počet na 1 lékárnu ¹⁾	% všech poukazů	index 03/02 (v %)
Blansko	3 960	5,8	105,9	33	2,2	87,6
Brno-město	3 729	6,9	94,9	21	2,0	88,8
Brno-venkov	3 988	8,2	96,9	39	3,0	84,2
Břeclav	7 316	12,6	105,9	107	8,0	105,2
Hodonín	6 185	11,2	119,6	87	7,5	141,0
Vyškov	4 925	8,1	119,8	32	2,2	23,7
Znojmo	4 298	5,8	136,9	30	1,9	78,5
Jihomoravský kraj	4 556	8,0	104,9	43	3,5	89,0

¹⁾ Lékárny, které odevzdaly vyplněný roční výkaz o činnosti

Tržby lékáren

Tržby v lékárnách celkem vzrostly proti minulému roku o 6,9 %. Citlivějším ukazatelem jsou tržby na jednu lékárnu, ve srovnání s rokem 2002 klesla průměrná tržba jedné lékárny o 0,5 %. Nejvyšší nárůst zaznamenaly tržby od zdravotnických zařízení za zdravotnické prostředky, a to o 48,2 %, naopak tržby od zdravotnických zařízení za léčiva poklesly o 24,1 %. Největší podíl na tržbách lékáren mají tržby od zdravotních pojišťoven za léčiva (62,3 %), doplatky od pacientů činí 6,6 % a volný prodej 10 %. Průměrná tržba připadající na jeden recept se zvýšila z 334 Kč v roce 2002 na 363 Kč, tržba připadající na jeden poukaz za doplatek od pacientů za zdravotnické prostředky vzrostla z 635 Kč na 909 Kč. Tržba na jednu žádanku od zdravotnických zařízení na zdravotnické prostředky vzrostla z 2 531 Kč na 10 639 Kč.

Tržby lékáren v kraji

Druh tržby	Tržby				Podíl druhů tržeb (v %)	
	index 03/02 (v %)	na 1 lékárně ³⁾ v tisících Kč		na jeden doklad ⁴⁾ v Kč		
		2003	2002	2003		2002
Od ZP ¹⁾ za léčiva	110,1	19 023	18 577	363	334	62,3
Od ZP ¹⁾ za zdravotnické prostředky	102,5	600	629	506	531	2,0
Za doplatky od pacientů celkem ²⁾	107,6	2 019	2 017	x	x	6,6
Za doplatky od pacientů za léčiva ²⁾	107,4	1 980	1 983	435	425	
Za doplatky od pacientů za zdr. prostředky ²⁾	127,4	39	33	909	635	
Za volný prodej celkem	100,4	3 052	3 268	x	x	10,0
Za volný prodej za léčiva	100,7	2 846	3 038	x	x	
Za volný prodej za zdrav. prostředky	108,1	207	205	x	x	
Od zdravotnických zařízení celkem	101,3	5 537	5 874	x	x	18,1
Od zdravotnických zařízení za léčiva	75,9	2 691	3 810	2 323	3 223	
Od zdravotnických zařízení za zdr. prostředky	148,2	2 846	2 063	10 639	2 531	
Od ostatních odběratelů celkem	98,8	322	350	x	x	1,1
Od ostatních odběratelů za léčiva	99,7	304	328	3 049	3 460	
Od ostatních odběratelů za zdrav. prostředky	86,5	18	23	1 164	1 537	

¹⁾ ZP = Zdravotní pojišťovny

²⁾ Patří sem také tržby za léčiva vydávaná pouze na recept a za zdravotnické prostředky vydávané pouze na poukaz, i když si je pacient v plné výši hradí sám

³⁾ Lékárně, které odevzdaly vyplněný roční výkaz o činnosti

⁴⁾ Doklad = recept a poukaz od pacientů, žádanka od zdravotnických zařízení, objednávka od ostatních odběratelů

Tržby lékáren v okresech

1/2

Tržby lékáren	Tržby v tisících Kč		
	na 1 lékárnou v tisících Kč	Index 2003/2002 (v %)	Podíl jednotlivých složek v %
Blansko			
Od ZP ¹⁾ za léčiva	16 931	106,7	69,6
Od ZP ¹⁾ za zdravotnické prostředky	690	104,2	2,8
Za doplatky od pacientů ²⁾	1 792	105,1	7,4
Za volný prodej	2 696	113,2	11,1
Od zdravotnických zařízení	1 995	144,2	8,2
Od ostatních odběratelů	219	85,0	0,9
Celkem	24 322	109,3	100,0
Brno-město			
Od ZP ¹⁾ za léčiva	24 725	111,9	60,2
Od ZP ¹⁾ za zdravotnické prostředky	559	113,4	1,4
Za doplatky od pacientů ²⁾	2 167	103,0	5,3
Za volný prodej	3 445	104,0	8,4
Od zdravotnických zařízení	9 577	108,7	23,3
Od ostatních odběratelů	568	104,6	1,4
Celkem	41 040	109,9	100,0
Brno-venkov			
Od ZP ¹⁾ za léčiva	11 115	110,5	66,4
Od ZP ¹⁾ za zdravotnické prostředky	555	106,0	3,3
Za doplatky od pacientů ²⁾	1 722	126,6	10,3
Za volný prodej	2 433	80,0	14,5
Od zdravotnických zařízení	838	103,3	5,0
Od ostatních odběratelů	72	89,8	0,4
Celkem	16 736	105,4	100,0
Břeclav			
Od ZP ¹⁾ za léčiva	14 051	105,0	65,6
Od ZP ¹⁾ za zdravotnické prostředky	689	100,3	3,2
Za doplatky od pacientů ²⁾	1 911	87,6	8,9
Za volný prodej	2 450	99,1	11,4
Od zdravotnických zařízení	2 160	102,0	10,1
Od ostatních odběratelů	159	63,5	0,7
Celkem	21 420	101,6	100,0
Hodonín			
Od ZP ¹⁾ za léčiva	13 163	109,5	57,6
Od ZP ¹⁾ za zdravotnické prostředky	567	75,3	2,5
Za doplatky od pacientů ²⁾	1 739	116,7	7,6
Za volný prodej	2 377	104,7	10,4
Od zdravotnických zařízení	4 909	100,2	21,5
Od ostatních odběratelů	82	103,6	0,4
Celkem	22 837	106,2	100,0

Tržby lékáren v okresech

2/2

Tržby lékáren	Tržby v tisících Kč		
	na 1 lékárně ³⁾ v tisících Kč	Index 2003/2002 (v %)	Podíl jednotlivých složek v %
	Vyškov		
Od ZP ¹⁾ za léčiva	14 595	104,3	71,2
Od ZP ¹⁾ za zdravotnické prostředky	630	87,0	3,1
Za doplatky od pacientů ²⁾	2 170	115,0	10,6
Za volný prodej	2 741	97,0	13,4
Od zdravotnických zařízení	171	3,2	0,8
Od ostatních odběratelů	188	78,7	0,9
Celkem	20 495	81,7	100,0
	Znojmo		
Od ZP ¹⁾ za léčiva	20 405	108,6	66,9
Od ZP ¹⁾ za zdravotnické prostředky	742	125,0	2,4
Za doplatky od pacientů ²⁾	2 440	134,6	8,0
Za volný prodej	4 526	95,8	14,8
Od zdravotnických zařízení	2 300	90,1	7,5
Od ostatních odběratelů	87	121,0	0,3
Celkem	30 500	106,8	100,0

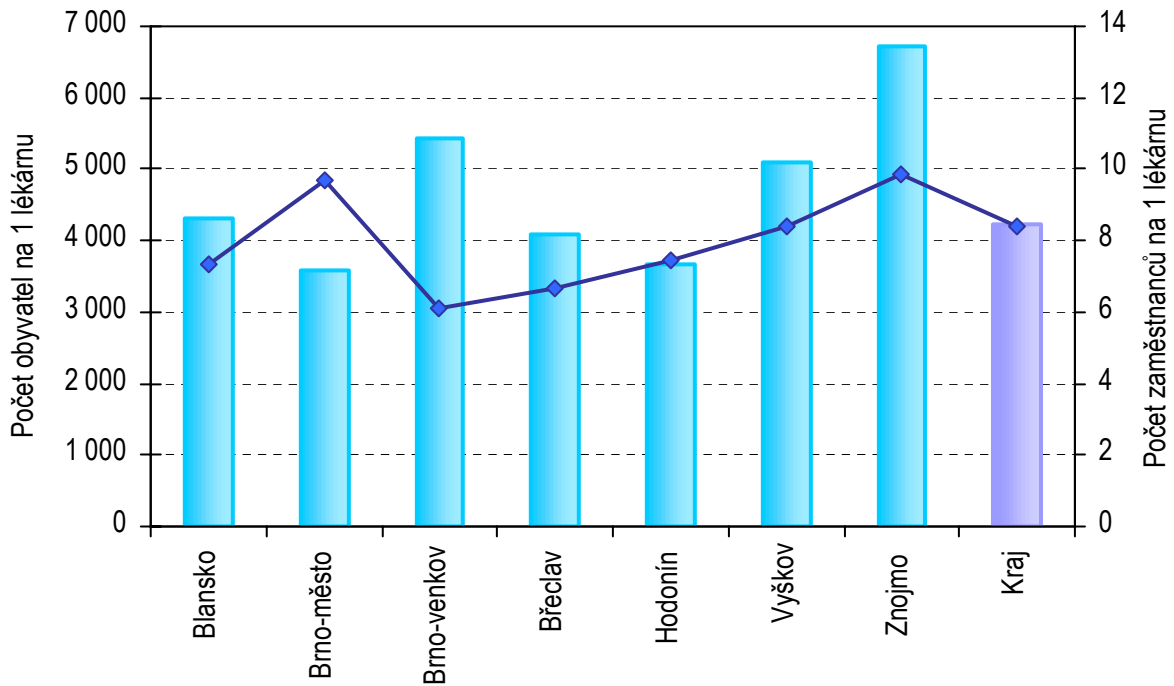
¹⁾ ZP = Zdravotní pojišťovny

²⁾ Patří sem také tržby za léčiva vydávaná pouze na recept a za zdravotnické prostředky vydávané pouze na poukaz, i když si je pacient v plné výši hradí sám

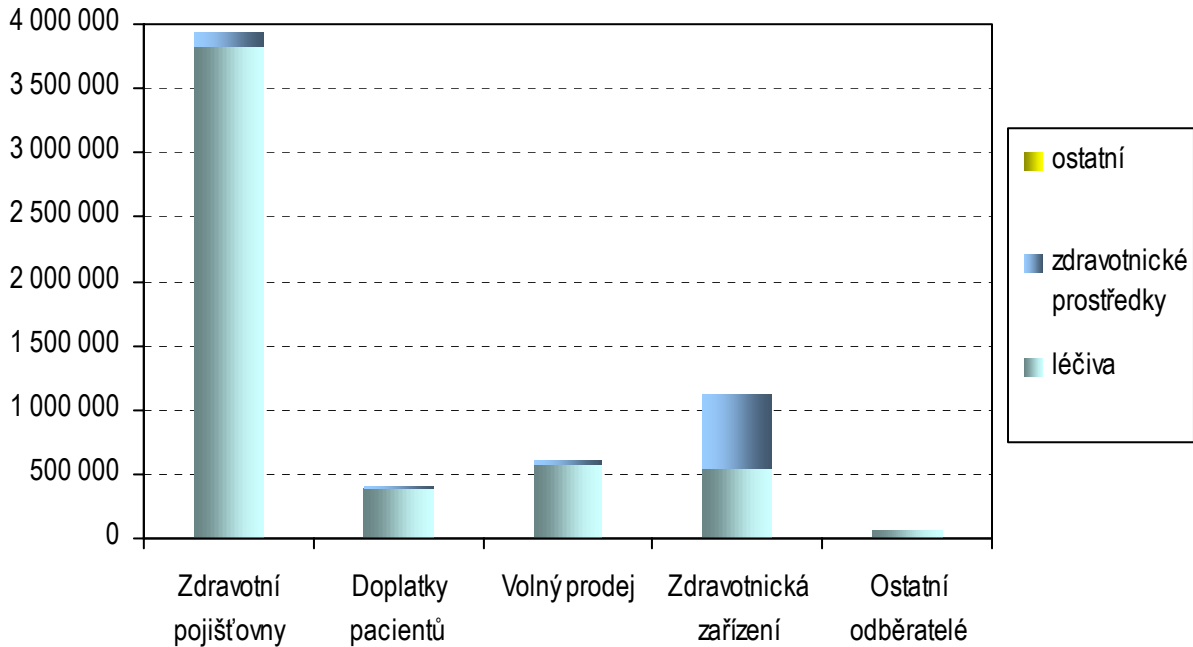
³⁾ Lékárny, které odevzdaly vyplněný roční výkaz o činnosti

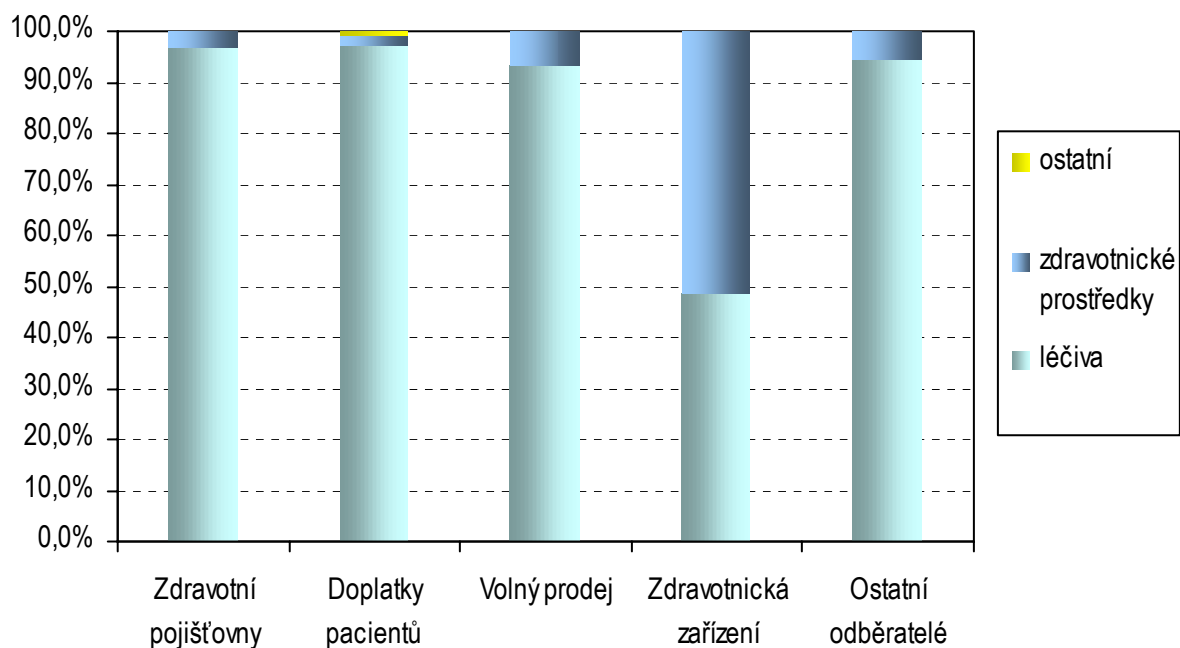
Počet obyvatel a počet zaměstnanců na jednu lékárnu

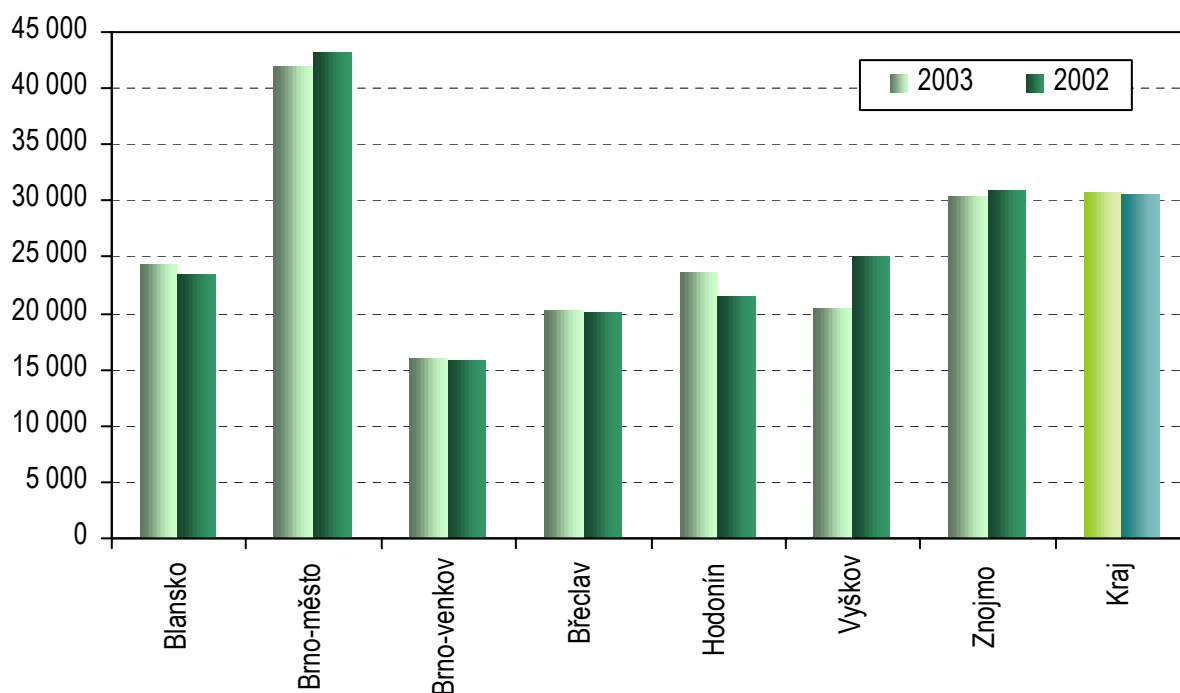
**Tržby lékáren za jednotlivé druhy zboží podle odběratelů
(v tisících Kč)**

Podíl jednotlivých druhů zboží na tržbách lékáren podle odběratelů (v %)

Tržby na 1 lékárně (v tisících Kč)

Zpracovala: MUDr. Jaroslava Pazourková
 ÚZIS ČR, Jihomoravský krajský odbor
 Výstavní 17/19, 603 00 Brno
 telefon: 543 184 164, fax: 543 184 165
 e-mail: pazourkova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>